

zatiím návrh

Také ministerstvo kultury, zejména po lednu 1968, vyvinulo maximální úsilí, aby se podstatně zvýšil ekonomický podíl státu na záchranu památkového fondu v našich zemích. Bohužel, současná hospodářská situace státu, neumožňuje ~~našemu~~ ministerstvu probjovat naše oprávněné požadavky. V polovině letošního roku předkládáme vládě **ČSR** řadu opatření, včetně ekonomického zajištění, ke schválení. Budou-li naše ^{naše návrhy} návrhy přijaty, bude to znamenat značné zlepšení současné situace a snad také i důslednější postavení našeho resortu, který sice představuje de lege ústředně odpovědný orgán za stav památkové péče u nás, avšak dosud nemá možnost narůstající problémy ~~ekonomické~~ ho rázu řešit. *kompletně, včetně ekonomie*

Děkuji za Váš dopis, který ~~zcela~~ dokládá Váš ^{osobní} zájem o zachování kulturních památek v naší zemi. *Kubík*

V Praze dne 6. května 1969

J. Kubík

5.1.69
P. K.

Soudr.
Miroslav Galuška
ministr kultury ČSR
P r a h a

Opava 15. dubna 1969

Vážený soudruhu ministře!

V poslední době jsem se dočetl o osudu města Mostu, které i se svým středověkým jádrem má ustoupit těžbě uhlí. Z jeho historických památek má zůstat jedině hrad, stojící na vrchu nad městem a děkanský kostel, který má být přemístěn a již se také započalo s přípravami na jeho přesunutí. Vyslovují se obavy, zda takové řešení osudu města s bohatou historickou tradicí je vhodné. Tím spíše, že nynější byt i neúplný výzkum areálu města ukazuje, že je zde nashromážděna řada velmi významných historických památek, mj. i unikátní románské domy. Je to pochopitelné, neboť středověká podoba Mostu byla postižena válkami jen málo /prakticky jen za třicetileté války/. S těmito obavami plně souhlasím a chej Vám je tímto tlumočit. Není skutečně možno učinit něco pro záchranu historického jádra Mostu tak, aby nebylo postiženo chystaným osudem? Plánovaná těžba uhlí by snad šla odsunout. Znáám Most z doby před šesti lety. Už tehdy působení těžby nedělalo dobrý dojem a dovedu si představit, co by nastalo nyní. Prosím Vás, je-li to možné /a jistě je!/, zachraňte středověký Most! Tím spíše, že osud jeho není jediným osudem památek v uvedené oblasti. Široce podjatému plánu těžby v povrchových lomech ustoupilo nebo má ještě ustoupit i množství jiných památek /barokní špitál v Duchcově, zámek v Ahníkově u Chomutova, aj./, což vše znamená nenahraditelnou škodu. Nepomůže ani to, že nejcennější části těchto památek byly nebo mají být přeneseny do renovovaného kláštera v Oseku. Mimochodem, v Oseku je neméně cenná památka - raně gotický hrad, který chátrá strašným způsobem a není nic podniknuto pro jeho záchranu, podobně chátrá i hornický kostelík Prokopka u Bohosudova, celé starobylé hornické město Krupka, apod. Je možno celou tuto krajinu neudržováním památek nebo jejich přímým odstraněním proměnit v kulturní poušť? Věc má ještě další problém: zplodiny z povrchových dolů a jiných průmyslových podniků Mostecká mění celou krajinu v poušť i po stránce přírodní. Zvláště jsou postiženy vodní toky /řeka Bílina má snad primát nejšpinavější řeky ve střední Evropě/ a lesní prostory v Krušných horách, kterým místy hrozí úplné vyhynutí. Trvalo by celá desetiletí, než by se tyto následky podařilo odstranit a možná, že by to nešlo vůbec. Kdyby došlo k plánovanému rozšíření těžby, tato devastace krajiny by se ještě zvyšila. Je možné takto hazardovat s životním prostředím člověka? Prosím Vás, zabráňte tomu!

Tyto případy jsou pouze jednou z mnoha velmi bolestivých stránek památkové péče, podobných by se našla řada v celém státě. Je to důsledek v první řadě špatného způsobu řízení našeho hospodářství i celé společnosti. Očekávali jsme nápravu již od memoranda ČSAV - Ústavu pro teorii a dějiny umění v Praze v r. 1967, pojednávajícím o stavu památkové péče, bohužel nestalo se tak. Ani loňský leden - rok tolika nadějí - tuto nápravu nepřinesl. Naopak si vzpomínám, že právě loňské jaro bylo poznamenáno marným úsilím o záchranu renesančního hotelu „Central“ v Plzni, který byl zbořen dne 19. 4. 1968. Věřte mi nebo ne, nejsem pověřčivý, ale toto mi bylo jakýmsi obrazem toho, že naše cesta za polednovými ideály nebude bez překážek, že může být dokonce i velmi vážně ohrožena /jak se bohužel i stalo/ a v nynějším boji o záchranu či likvidaci starého Mostu vidím jakýsi symbol toho, jak to s představami našich lidí o polednové politice dopadne: buďto zanikne nebo zvítězí Myslím si, že lidé, kteří přijali loňské jaro za své a od jeho ideálů nechtějí ustoupit i přes nynější smutné dny, kdy nerozumíme lidem, jimž jsme ještě před rokem rozuměli a v mnohém vznikají pocity beznaděje, by neměli být zklamáni....

Vážený soudruhu ministře, jestliže Vám píši tato slova, pak tak činím proto, že mám rád památky, bolí mne, kdykoliv vidím nějakou zaniknout, protože v ní zaniká kus nenahraditelného svědectví o životě našich předků, kus něčeho, co v dnešním životě, plném shonu, přeautomatizování a otupení lidských citů /což vše se projevuje i v životním prostředí/ představuje

trvalé a estetické hodnoty, přitahující práve zájem lidí. Prosím Vás tedy, abyste učinil vše, co můžete, pro záchranu kulturních památek, zvláště těch, které jsou nejvíce ohroženy, a těch, o nichž jmenovitě se zminuji v tomto dopise.

Srdečně Vás zdraví

ředitel Okresního archivu v Opavě
Václav Štěpán

Václav Štěpán

17. IV. 1969
C 436
30/4

Kuštene ve spise

XXXXXXXXXXXXXX
České socialistické republiky

436/69 - sekr.

6. května 1969.

Vážený soudruh
Václav Š t ě p á n
ředitel Okresního archivu v Opavě
Otická 15
Opava

Vážený soudruhu řediteli,

k Vašemu dopisu, který jste poslal ministru kultury, jsem pověřen Vám sdělit naše stanovisko.

Pokud jde o historické jádro města Mostu, sdílíme Váš názor už z toho důvodu, že naše ministerstvo od vydání vládního usnesení o likvidaci starého a výstavbě nového Mostu se snažilo o maximální řešení ve prospěch záchrany kulturních hodnot města.

Řesto, že naše úsilí skončilo pouze u záchrany gotického kostela, jehož přesun řeší pověřený podnik Transfera, pověřili jsme náš Státní ústav památkové péče a ochrany přírody, aby pod vedením doc. Mencla prováděl dále intenzivní umělecko-historický průzkum likvidovaného města.

Mezitím však práce intenzivně pokročily natolik, že sám s. doc. Mencl nepokládá další úvahy o záchraně, byť jen části města, za reálné, i když teprve po odkrytí řady objektů bylo možno dokumentovat historické hodnoty likvidovaného města.

Pravděpodobně je Vám známo, že podle výsledků posledního symposia, konaného 11. března tr. v Mostě, kdy se měli vyjádřit odborníci s konečnou platností o možnosti záchrany historického jádra, vyznělo doporučení k záchraně architektonických částí nejstarších obytných domů už jen ve formě Památníku města Mostu.

Nemohu vyvrátit i Vaše obavy o osud záchrany památkového bohatství u nás. Také ministerstvo kultury, zejména po lednu 1968,

vývinulo maximální úsilí, aby se podstatně zvýšil ekonomický podíl státu na záchranu památkového fondu v našich zemích. Bohužel, současná hospodářská situace státu, neumožnila zatím našemu ministerstvu probojovat naše oprávněné požadavky. V polovině letošního roku předkládáme vládě ČSR řadu opatření (včetně ekonomického zajištění, včetně návrhu na zřízení Fondu pro údržbu památek), ke schválení. Budou-li naše návrhy přijaty, bude to znamenat značné zlepšení současné situace a snad také i důslednější postavení našeho resortu, který sice představuje de lege ústředně odpovědný orgán za stav památkové péče u nás, avšak dosud nemá možnost narůstající problémy řešit komplexně, včetně ekonomie.

Děkuji za Váš dopis, který dokládá Váš příkladný zájem o zachování kulturních památek v naší zemi.

Vedoucí oddělení péče o kulturní
památky, muzea a přírodu:
František T e p e r v.r.

Za správnost: